

Diep maar natuurlijk
profiel van de heropende
Beekstraat.
Foto VLM

Blauwgroene

vingers in de Vlaamse Rand

MAARTEN SPER, JEROEN REYNIERS, INGRID BEERENS [VLM, DIENST PROJECTONTWERP]

IN DE VLAAMSE RAND WORDEN
BEEKVALLEIEN IN TAL VAN RUIMTELIJKE
PLANNEN INGESCHAKELD ALS
BLAUWGROENE VERBINDINGEN.

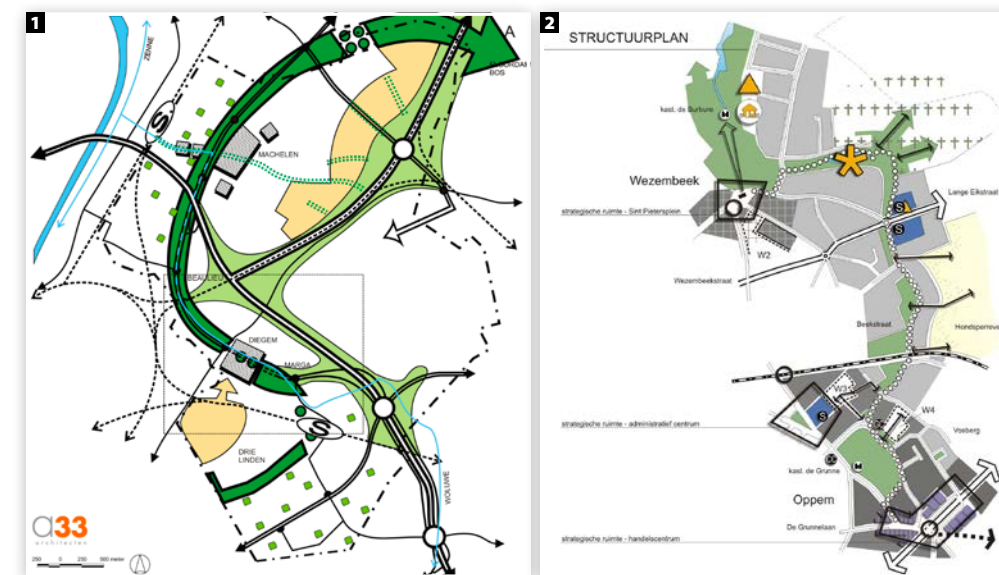
Blauwgroene vingers in de Vlaamse Rand

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) werkt sinds een aantal jaren een landinrichtingsproject uit in de Vlaamse Rand. De opdracht van de VLM is grotendeels complementair aan het afbakeningsproces 'Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel' (VSGB). De VLM ondersteunt het flankerend beleid open ruimte van het VSGB door inrichting op het terrein. Het is vanuit dit perspectief dat verder wordt ingegaan op het belang van blauwgroene verbindingen in de Vlaamse Rand, met focus op de Woluwevallei.

In de Vlaamse Rand worden beekvalleien in tal van ruimtelijke plannen ingeschakeld als blauwgroene verbindingen. Zo geven de plannen van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel de Zenne, de Woluwe, de Maalbeek, de Zuunbeek etc. een belangrijke rol als structuurbepalende beekvalleien. Gemeentelijke structuurplannen zijn voorbeelden op een ander niveau. In Machelen is er bijvoorbeeld sprake van een 'groene S' rond de Woluwe en in Wezembeek-Oppem wordt gesproken van de zachte as gevormd door de Wezembeek. (Fig. 1, 2) Dergelijke 'vingers' kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan een kwaliteitsvolle leefomgeving. Het multifunctionele aspect van een blauwgroen netwerk is van groot belang in (rand)stedelijk gebied. Net zoals voor de open ruimten in randstedelijk gebied ligt hun meerwaarde in een combinatie van verschillende 'ecosysteemdiensten', gekoppeld aan een groot doelpubliek.

Water speelt een vitale rol bij het plannen en inrichten van gebieden. Waterlopen die met hun groene structuur een gebied helpen vormgeven, worden door ontwerpers ook wel 'blauwgroene vingers' genoemd. In bebouwde gebieden komt het creëren van dergelijke vingers vaak neer op het terug openleggen van waterlopen. De samenwerking met technische experts is van essentieel belang om de op plan getekende blauwgroene verbindingen op het terrein vorm te kunnen geven. De grenslijn tussen het eerder conceptuele ontwerp en een 'technisch ontwerp' wordt daarbij best niet al te strikt getrokken.

In deze bijdrage illustreren twee cases in de Vlaamse Rand rond Brussel – de Woluwevallei en de Wezembeek – hoe die verhouding tussen concept en techniek het succes van dergelijke operaties kan beïnvloeden.

1 De Woluwe als groene S in het gemeentelijk structuurplan Machelen

2 Gemeentelijk structuurplan Wezembeek-Oppem: uitwerking van een 'zachte as' langs de Wezembeekvallei

Ze zorgen bijvoorbeeld voor:

- waterberging en waterretentie (het blauwe)
- ecologische meerwaarde (het groene)
- een publiek netwerk met parken, fietspaden en wandelwegen
- verhoging van de leefbaarheid van woon- en werkomgeving
- verbinding van woonkernen
- regulering van het stadsklimaat door toevoer van koudere lucht
- verhoging van het imago en de uitstraling van de regio.